

#працюємо_для_перемоги

Педагогічна спадщина Григорія Сковороди

(ДО 300-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

*«Хто думає про науку, той любить її,
а хто її любить, той ніколи не
перестане вчитися, хоча б зовні він і
здавався бездіяльним».*

Григорій Сковорода

Григорій Савич Сковорода (3 грудня 1722 – 9 листопада 1794) – видатний український філософ XVIII ст., народний просвітитель-гуманіст, педагог, мандрівний мислитель, письменник, поет, перекладач, музикант і співак, викладач піітики у Переяславському та Харківському колегіумах. Він вважав освіту засобом моральної перебудови справедливого світу, стверджував, що доля суспільства залежить від вдалого вибору кожною особистістю діяльності відповідно до свого покликання, нахилів та вподобань.

Григорій Савич перший в історії української педагогічної думки висунув ідею природного виховання. За його твердженням, людина виховується всім укладом суспільного буття, в процесі взаємин особи та середовища, зокрема родинного, – така основна **ідея педагогічної системи Сковороди**.

Переяславський колегіум

У 1753 р. розпочався перший період активної педагогічної діяльності Григорія Савича. Він був запрошений на посаду викладача піітики в Переяславський колегіум. Одержавши за кордоном додаткову освіту, став впроваджувати у навчальний процес новаторські ідеї. Розроблений ним спеціальний курс «Разсужденіе о поезіи и руководство к искусству оной» (1753), мав на меті дохідливо і просто донести до учнів досягнення поетичної науки. Саме в цей час Г. Сковорода приватно переклав Плутарха, розпочав писати свої перші твори.

З 1759 р. для Григорія Савича розпочинається новий активний період улюбленої педагогічної праці, його запрошують до Харківського калегіуму читати курси піїтики, синтаксису та грецької мови. Він погоджується, прагнучи ширити науку в дусі гуманізму і просвітительства. У колегіумі педагог набуває популярності завдяки своєму талантові, здібностям оратора й розуму вченого. Працюючи в колегіумі, філософ згуртував навколо себе здібних учнів, вів з ними довгі бесіди, розкривав очі на світ, навчав гри на органі, сопілці, організував хор.

Г. Сковорода професію вчителя вважав найгуманнішою й найпотрібнішою. Його педагогічна спадщина як гуманіста, демократа, палкого поборника суспільного прогресу є тим нескінченним джерелом, з якого черпатиме наснагу не одне покоління.

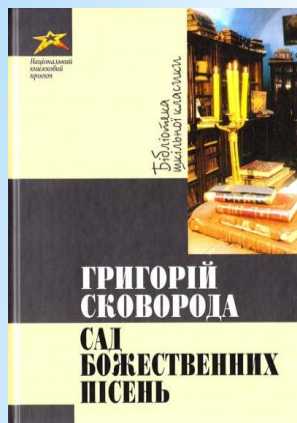

Харківський колегіум

(будівля на зламі 18-19 століть)

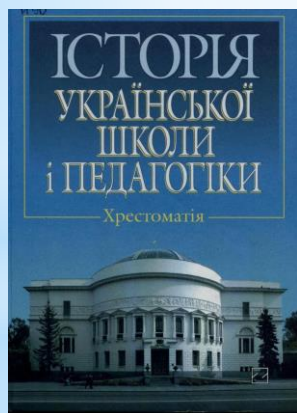
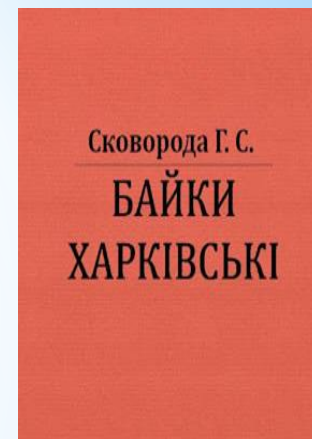
<http://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/vydatni-pedahohy/10839-2/біографія-г-с-сковороди/>

Твори Г. Сковороди

Сковорода, Г. С. Сад божественних пісень / Григорій Сковорода ; підгот. тексту, передм. та комент. Л. Ушкалов ; художник У. Мельникова. – Харків : Майдан, 2002. – 127 с.

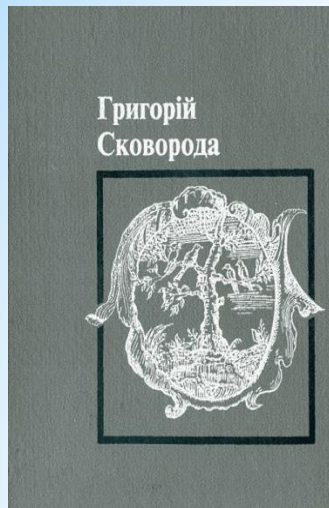
Сковорода, Г. С. Байки харківські / Г. С. Сковорода ; авториз. пер. зі староукр. мови Н. Федорак. – Львів : Свічадо, 2009. – 72 с.

Сковорода, Г. С. Вдячний еродій / Г. С. Сковорода // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар ; за ред. В. Г. Кременя]. – Київ : Знання, 2005. – С. 115–121.

Сковорода, Г. С. Буквар миру : книга для сімейного читання / Григорій Сковорода. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2015. – 318 с.

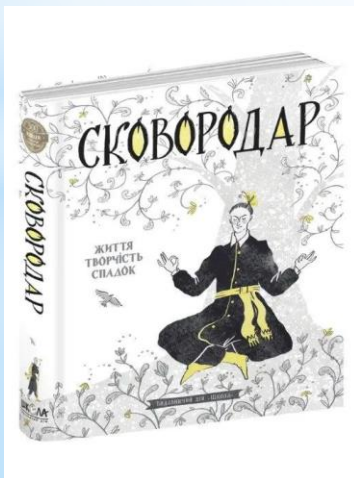

Сковорода, Г. С. Твори: у 2 т. Т. 1. Поезії. Байки. Трактати. Діалоги / Григорій Сковорода ; передм. О. Мишанича. – Київ : Обереги, 1994. – 527 с.

Сковорода, Г. С. Твори: у 2 т. Т. 2. Трактати. Діалоги. Притчі. Переклади. Листи / Григорій Сковорода ; передм. О. Мишанича. – Київ : Обереги, 1994. – 479 с.

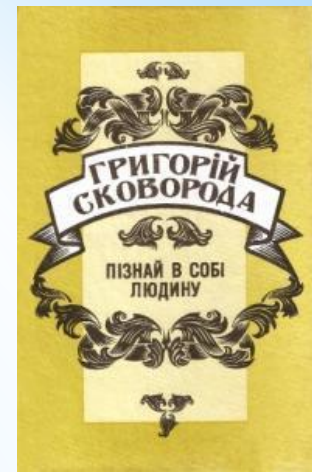
Сковорода, Г. С. Вибрані твори / Григорій Сковорода ; [упорядкув. та передм. Леоніда Ушкалова, приміт. та комент. Леоніда Ушкалова та Сергія Вакуленка] ; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди НАН України, Харк. іст.-філол. т-во. – Харків : Прапор, 2007. – 381, [1] с.

Федорак, Н. СковороДАР : життя, творчість, спадок / Назар Федорак. – Харків : Школа, 2022. – 416 с.

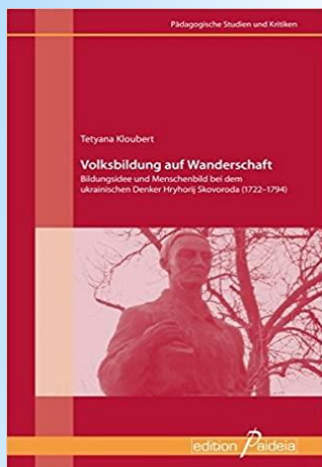
Сковорода, Г. С Пізнай в собі людину / Григорій Сковорода ; пер. М. Кашуба ; пер. поезії В. Войтович.
– Львів : Світ, 1995. – 528 с.

Сковорода, Г. С Григорій Сковорода – дітям / Григорій Сковорода ; упоряд., передм., прим. Валерія Шевчука –
Львів : Апріорі, 2017. – 87 с.

Дослідження педагогічної спадщини Григорія Сковороди

Kloubert, T. Volksbildung auf Wanderschaft: Bildungsidee und Menschenbild bei dem ukrainischen Denker Hryhorij Skovoroda (1722-1794) / Tetyana Kloubert. – Jena : IKS Garamond, 2008. – 205 S.

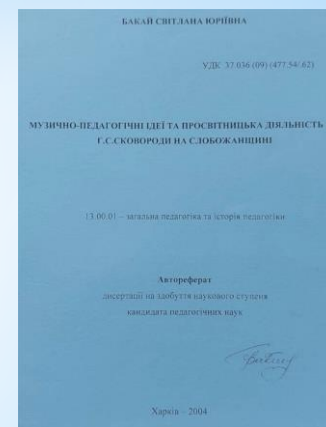
Переклад назви: Клоуберт Т. Народна освіта подорожуванням. Ідея освіти та картина людини в українського мислителя Григорія Сковороди (1722–1794 pp.)

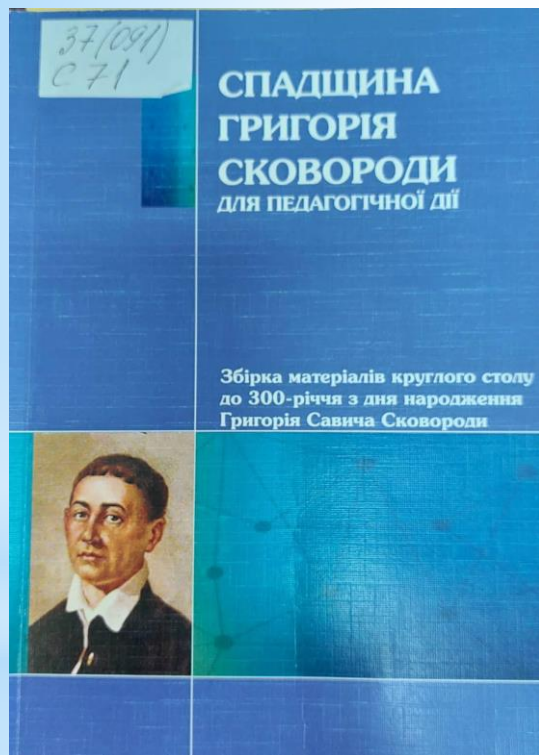
Іванова, Н. В. Метатеорія Г. Сковороди: філософсько-освітній аспект : дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10 / Наталія Володимирівна Іванова ; наук. кер. А. І. Кавалеров ; Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. – Одеса, 2010. – 190 с.

Кулик, І. О. Творча спадщина Григорія Сковороди в педагогічній історіографії : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Кулик Ірина Олександрівна ; [наук. кер. Зайченко Іван Васильович] ; Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Полтава, 2009. – 20 с.

Бакай, С. Ю. Музично-педагогічні ідеї та просвітницька діяльність Г. С. Сковороди на Слобожанщині : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Бакай Світлана Юріївна ; Харків. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Харків, 2004. – 19 с.

Спадщина Григорія Сковороди для педагогічної дії : зб. матеріалів круглого столу до 300-річчя з дня народження Григорія Савича Сковороди / Ін-т проблем виховання Нац. акад. пед. наук України ; [авт.-упоряд.: Кириченко В. І. та ін. ; ред. Л. П. Гобельовська ; дизайн обкл. Ю. Г. Кончицька]. – Харків : [б. в.], 2021. – 91 с.

ЗІ ЗМІСТУ:

Федорченко, Т. Є. Сучасні виміри педагогічної спадщини Григорія Сковороди / Т. Є. Федорченко. – С. 16–19.

Безрук, К. О. Ідеї Григорія Сковороди про розвиток особистості / К. О. Безрук. – С. 25–27.

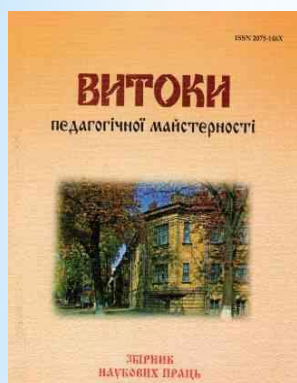
Панченко, С. В. Педагогічні ідеї Г. С. Сковороди про самопізнання / С. В. Панченко. – С. 28–30.

Спіжева, Т. Л. Григорій Сковорода про родинне виховання / Т. Л. Спіжева. – С. 31–32.

Марченко, К. С. Педагогічна спадщина Сковороди як дороговказ для закладів освіти / К. С. Марченко. – С. 37–38.

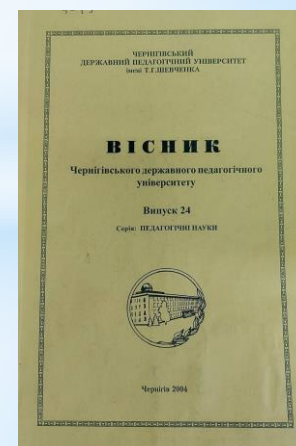
Кулик, І. О. Особливості осмислення творчої спадщини Г. Сковороди в історико-педагогічній літературі 20-х рр. ХХ ст. / Ірина Олександрівна Кулик // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова : [зб. наук. пр.]. Сер. 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : [б. в.], 2006. – Вип. 5 (15). – С. 85–89.

Ткаченко, Л. І. Гуманістичні ідеї Г. С. Сковороди і А. С. Макаренка в поглядах на особистість / Л. І. Ткаченко // Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. пр. Полтав. держ. пед. ун-ту ім. В. Г. Короленка. Сер.: Педагогічні науки / Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : [б. в.], 2008. – Вип. 4. – С. 141–148.

Кулик, І. О. Г. Ващенко про педагогічний доробок Г. Сковороди / І. О. Кулик // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Сер.: Педагогічні науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : [б. в.], 2004. – Вип. 24. – С. 125–127.

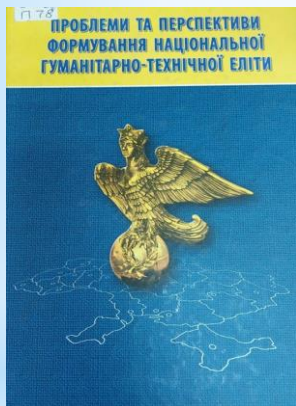
Бобир, О. В. Григорій Сковорода як сімейний вихователь / О. В. Бобир // Там само. – С. 110–113.

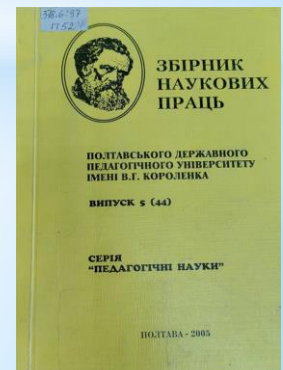
Курашова, В. О. Г. С. Сковорода про принцип самодіяльності в навчально-виховному процесі / В. О. Курашова // Теорія та методика навчання та виховання : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : [б. в.], 2007. – Вип. 19. – С. 74–81.

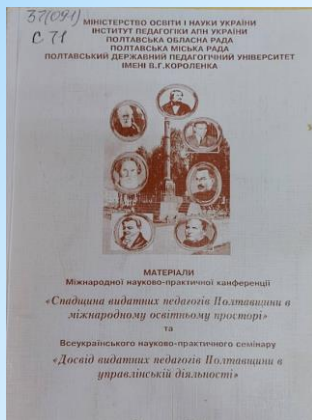
Суділовська, М. М. Філософсько-педагогічні погляди Г. Сковороди в дослідженнях Д. Чижевського / М. М. Суділовська // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету / Бердян. держ. пед. ун-т. – Бердянськ : Ткачук А. В., 2016. – Вип. 1. Педагогічні науки. – С. 250–254.

Ткаченко, Л. І. Ідеї педагогічної спадщини Г. С. Сковороди: до проблеми формування національної еліти / Л. І. Ткаченко // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Харків : НТУ «ХПІ», 2010. – Вип. 27 (31). Педагогіка вищої школи 21 століття та формування національної гуманітарно-технічної еліти : V Кримські педагогічні читання. Ч. 1. – С. 155–165.

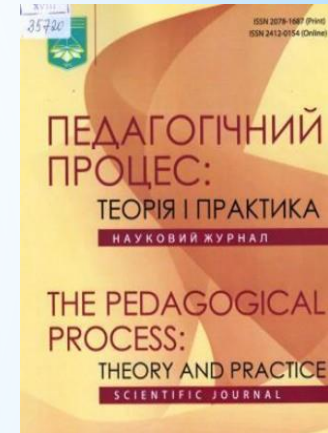
Кочубей, Т. Д. Г. С. Сковорода і В. О. Сухомлинський: два погляди про проблему свободи і відповідальності / Т. Д. Кочубей // Зб. наук. пр. Полтав. держ. пед. ун-ту ім. В. Г. Короленка. Сер.: Педагогічні науки / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : [б. в.], 2005. – Вип. 5 (44). – С. 141–149.

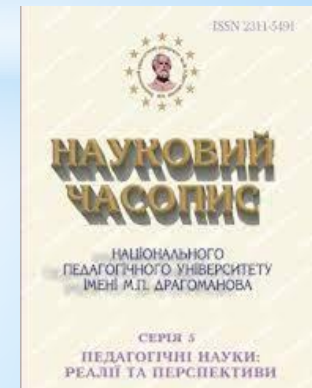
Пістряк, К. С. Дослідження провідних принципів у просвітительсько-педагогічній діяльності Григорія Сковороди / К. С. Пістряк // Спадщина видатних педагогів Полтавщини в міжнародному освітньому просторі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. / Ін-т педагогіки АПН України, Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : [б. в.], 2009. – С. 135–136.

Задорожна-Княгницька, Л. В. Педагогічна спадщина Григорія Сковороди в контексті вивчення історії педагогіки / Л. В. Задорожна-Княгницька // Пед. процес: теорія і практика : зб. наук. пр. / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Благодій. фонд ім. Антона Макаренка. – Київ : Едельвейс, 2013. – Вип. 1. – С. 45–53.

Кулик, І. О. Періодизація висвітлення педагогічної спадщини Григорія Сковороди в історико-педагогічній літературі / Ірина Олександрівна Кулик // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія / РВНЗ «Крим. гуманітар. ун-т». – Ялта : КГУ, 2011. – Вип. 33. – С. 136–141.

Ткаченко, Л. І. Ідеї розвитку особистості в творчості Г. С. Сковороди: виховання еліти / Л. І. Ткаченко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : [зб. наук. пр.]. Сер. 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 25. – С. 208–214.

Кремень, В. Г. Філософія Григорія Сковороди в контексті людиноцентризму / Василь Григорович Кремень // Вісник НАПН України. – 2022 – Т. 4. – №2. – С. 1–8. – Режим доступу: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/288>

Новий Колегіум : наук.-інформ. журн. / Харків. нац. ун-т радіоелектроніки, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – 2022. – № 4. – 134 с. – Режим доступу:

<https://www.academia.edu/42533131/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%83%D0%BC>

ЗІ ЗМІСТУ:

Прокопенко, І. Г. С. Сковорода і українська освіта: вчора, сьогодні, завтра / І. Г. Прокопенко. – С. 12–20.

Култаєва, М. Філософська педагогіка Г. С. Сковороди: оригінальна відповідь на виклики модерного суспільства / М. Култаєва. – С. 24–30.

Ворожбіт-Горбатюк, В. Формування педагогічного оптимізму студентів ресурсами матеріалів творчої спадщини Григорія Сковороди / В. Ворожбіт-Горбатюк, Н. Борисенко. – С. 39–42.

Іонова, О. Порівняльний аналіз педагогічних поглядів Г. Сковороди та Р. Штайнера / О. Іонова. – С. 43–47.

Друганова, О. Г. Сковорода про роль розумового виховання у формуванні особистості / О. Друганова, В. Білик. – С. 54–58.

Імідж сучасного педагога = Image of the modern pedagogue : електрон. наук. фах. вид. / Полтав. акад. неперерв. освіти ім. М. В. Остроградського, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. – Полтава : ПАНУ, – 2022. – № 4. – 123 С. – Режим доступу: <http://isp.poippo.pl.ua/issue/view/15885>

ЗІ ЗМІСТУ:

Гриньова, М. В. Розвиток гуманістичних ідей цілісної освіти особистості в освітньо-філософській спадщині Григорія Сковороди / М. В. Гриньова, Р. О. Басенко. – С. 12–16.

Шакотько, В. Філософія Григорія Сковороди і сучасна ноосферна освіта / В. Шакотько. – С. 17–21.

Стрельніков В. Ю., Вонсович, Л. П. Застосування творчої спадщини Григорія Сковороди для розвитку наукового потенція здобувачів освіти у закладах вищої і фахової передвищої освіти / В. Ю. Стрельніков, Л. П. Вонсовий. – С. 36–42.

Денисенко, В. П. Про окремі аспекти педагогічної спадщини Г. С. Сковороди та її значення для сучасного учителя / В. П. Денисенко. – С. 48–52.

Зіневич, Т. В. Використання літературної спадщини Г.С.Сковороди в естетичному вихованні дошкільнят / Тетяна Василівна Зіневич // Таврійський вісник освіти. – 2013. – № 1. – С. 69–72.

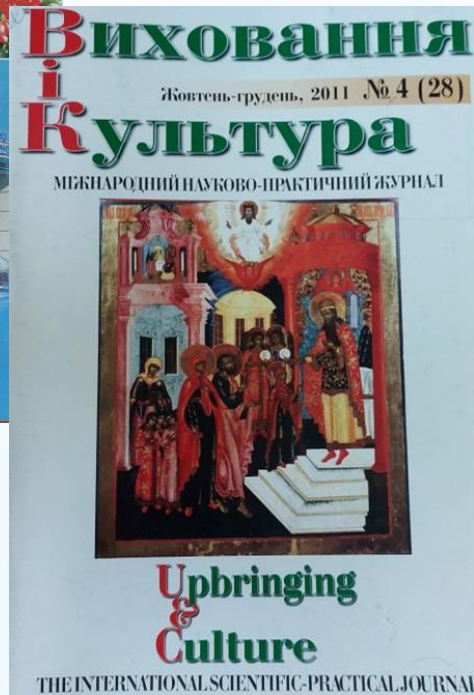
Комінарець, Т. В. Гуманістичні ідеї Г.С.Сковороди в поглядах на виховання особистості / Т. В. Комінарець, О. А. Кучер // Там само. – С. 5–10.

Сагач, Г. М. Ноосферні генії духу і думки Григорій Сковорода і Володимир Вернадський у вимірах філософсько-педагогічної ноології / Галина Михайлівна Сагач, Володимир Федорович Мартиненко // Там само. – С. 15–26.

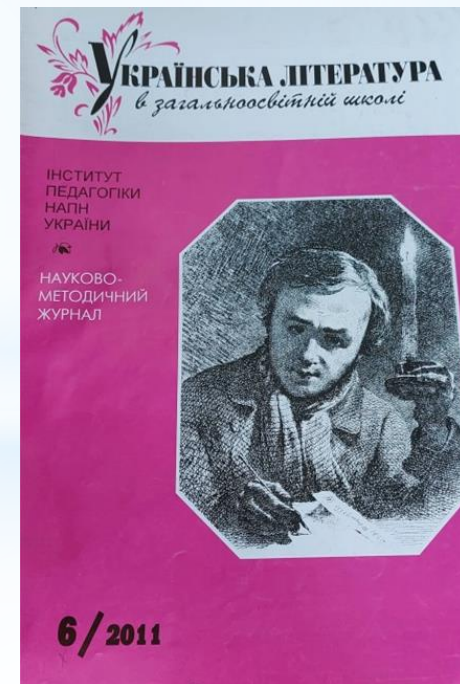

Мудрик, С. С. Ідейні основи концепції навчання та виховання у творах Г. Сковороди / С. С. Мудрик // Пед. пошук. – 2011. – № 2. – С. 28–30.

Листопад, О. А. Проблема творчості в релігійно-філософській та педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / О. А. Листопад // Виховання і культура. – 2011. – № 4. – С. 54–57.

Кислашко, О. Педагогічні ідеї Г. Сковороди в українській духовності / Олександр Кислашко // Укр. літ. в загальноосвіт. шк. – 2011. – № 6. – С. 42–44.

Ярмаченко, М. Д. Питання освіти та виховання у творчій спадщині Г. Сковороди / М. Д. Ярмаченко, Н. П. Калиниченко // Початкова шк. – 1995. – № 12. – С.4–6.

Ткаченко, Л. І. Г. С. Сковорода і В. О. Сухомлинський про розвиток особистості : традиція гуманістичної педагогічної думки / Л. І. Ткаченко // Педагогіка і психологія. – 2012. – № 2. – С. 77–83.

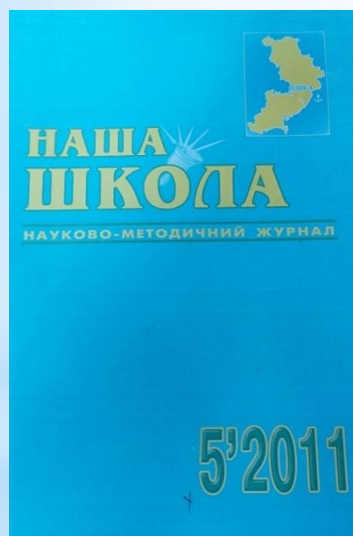
Ткаченко, Л. І. Г. С. Сковорода про особистість і розвиток особистості : педагогічний підхід / Л. І. Ткаченко // Педагогіка і психологія. – 2010. – № 4. – С. 31–40.

Олексенко, О. А. Риторична майстерність Григорія Сковороди: педагогічний аспект / О. А. Олексенко // Вивч. укр. мову та літ. – 2012. – № 33. – С. 6–9.

Ткаченко, Л. Григорій Сковорода: педагогіка свободи / Л. Ткаченко // Освіта. – 2012. – №51 (5–12 груд). – С. 5.

Кулик, І. О. Принцип природовідповідного виховання в педагогічній спадщині Григорія Сковороди / І. О. Кулик // Наша шк. – 2010. – № 5/6. – С. 28–31.

Основні наукові заходи, організовані та проведені до 300-річчя Г. С. Сковороди

Рефлексії про Григорія Сковороду в XXI столітті : міжнар. наук. конф., 22 верес. 2022 р., Харків / Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Режим доступу: <https://karazin.ua/conferences/mizhnarodna-naukova-konferentsiia-laquo-refleksii-pro-hryho/>

← КОНФЕРЕНЦІЯ → Міжнародна наукова конференція «Рефлексії про Григорія Сковороду в XXI столітті»

22 вересня 2022 року – 23 вересня 2022 року

Запрошуємо взяти участь у Міжнародній науковій конференції «Рефлексії про Григорія Сковороду в XXI столітті», яка відбудеться 22-23 вересня 2022 року в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна й Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди.

На конференції відбудеться обговорення широкого кола філологічних проблем, пов'язаних із сучасною решенню творів Григорія Сковороди, історію відкриття й дослідження його спадщини.

Мандрівник трьома світами Григорій Сковорода: творчість Сковороди в контексті світової філософії : до 300-річчя з дня народження : XXX Харківські сквородинівські читання, 1 жовт. 2022 р., Переяслав-Хмельницький / Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=bnVDFme3cSM>

28-29 вересня

ТВОРЧІСТЬ Г.С. СКОВОРОДИ ЯК МЕТАТЕКСТ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

ПАМ'ЯТІ МИРОСЛАВА ПОПОВИЧА

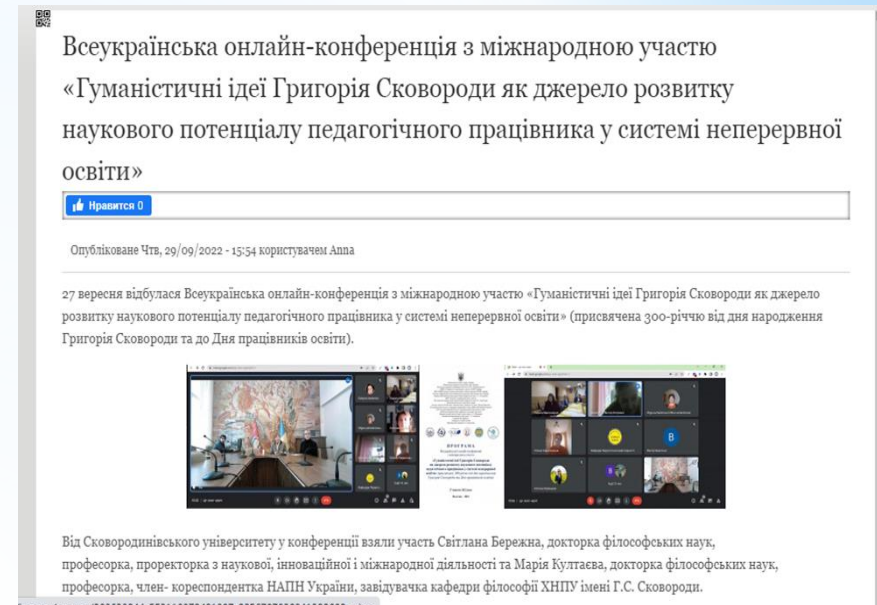

Творчість Г. С. Сковороди як метатекст української культури : пам'яті Мирослава Поповича : XXVI Харківські міжнародні сквородинівські читання, 28–29 верес. 2022 р., Харків / Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАНУ, Нац. літ.-меморіал. музей Г. Сковороди, Філософ. ф-т ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступу: <https://chytomo.com/tvorchosti-g-s-skovorody-pry-svyatyat-mizhnarodnu-konferentsiyu/>

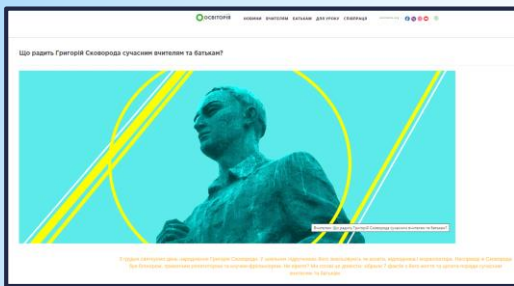

Григорій Сковорода: далекий і близький : засідання круглого столу в межах циклу наукових зустрічей відділення філософії та суспільствознавства «Шлях в науку» та освітньо-культурологічного проєкту «Музейна педагогіка в освітньо-культурному просторі Києва: проблеми, сьогодення і перспективи». 9 листоп. 2022 р. / Київська МАН. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=jVh_A2Q-87E&ab_channel=КиївськаМАН

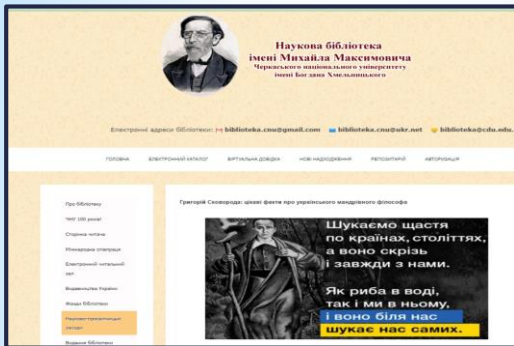
Григорій Сковорода: діалог із сучасністю : Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф., 20 жовт. 2022 р., Умань / НАПН України, Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Режим доступу: <https://undip.org.ua/announce/vseukrainska-naukovo-praktychna-onlayn-konferentsiia-hryhoriy-skovoroda-dialoh-iz-suchasnistyuu/>

Гуманістичні ідеї Григорія Сковороди як джерело розвитку наукового потенціалу педагогічного працівника у системі неперервної освіти : Всеукр. онлайн-конф. з міжнар. участю, 27 вересня 2022 р., Київ / МОН України, Полтав. акад. неперерв. освіти ім. М. В. Остроградського, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. – Режим доступу: <http://hnpu.edu.ua/uk/news/vseukrayinska-onlayn-konferenciya-z-mizhnarodnoyu-uchastyu-gumanistychni-ideyi-grygoriya>

Що радить Григорій Сковорода сучасним вчителям та батькам? <https://osvitoria.media/experience/shho-radyt-grygorij-skovoroda-suchasnym-vchytelyam-ta-batkam/>

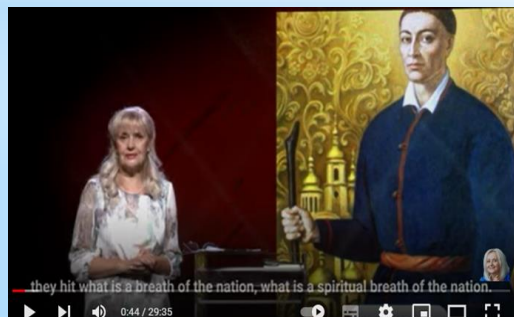

Григорій Сковорода : цікаві факти про українського мандрівного філософа

<https://biblioteka.cdu.edu.ua/index.php/naukovo-prosvitnyi-tskiy-zakhody/virtualni-vystavky/8-novyny/586-hryhorii-skovoroda-tsikavi-fakty-pro-ukrainskoho-mandrivnoho-filosofa.html>

Григорій Сковорода : Великі українці / режисер: Олексій Лябах, автори сценарію: Іларіон Павлюк, Олексій Бобровников ; ведучий: Остап Ступка
https://www.youtube.com/watch?v=jsk3R_Wm3BA&ab_channel=RadianskaUkraina

Григорій Сковорода – філософ Духу і Серця / Ірина Фаріон

https://www.youtube.com/watch?v=80N6dV6xNII&t=6s&ab_channel=IrynaFarion

Інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу» на порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Сковорода Г. С.

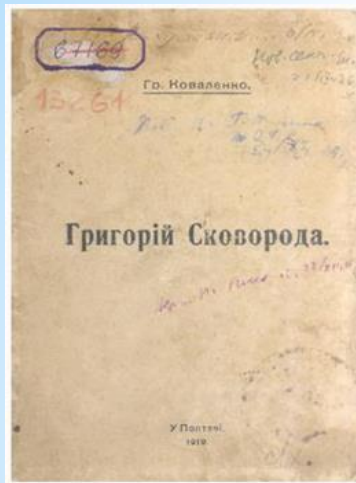
ГРИГОРІЙ САВИЧ СКОВОРОДА (3.12.1722–9.11.1794)

- Біографія
- Бібліографія праць Г. С. Сковороди
- Бібліографія публікацій про життя та діяльність Г. С. Сковороди
- Повнотекстові документи
- Фотогалерея
- Музеї Г. С. Сковороди
- Установи, яким присвоєно ім'я Г. С. Сковороди
- Премії та нагороди імені Г. С. Сковороди

3 грудня 2018 р. (22 листопада за старим стилем) виповнилося 296 років від дня народження Григорія Савича Сковороди (1722–1794), видатного українського філософа XVIII ст., народного просвітителя-гуманіста, педагога, мандрівного мислителя, письменника, поета, перекладача, музиканта й співака, викладача поетики у Переяславському та Харківському колегіумах, автора трактатів-повчань, трактатів-послань, полемічно-педагогічних притч, діалогічних "диспутів", збірки віршів «Сад божественних пісень» – духовної лірики про сенс людського життя, істинне щастя й волю; байок («Байки харківські»), філософських трактатів «Дві бесіди», «Діалоги, чи Розмови про стародавній світ», перекладів творів античних та неолатинських поетів.

Бібліографічні покажчики, присвячені Григорію Сковороді

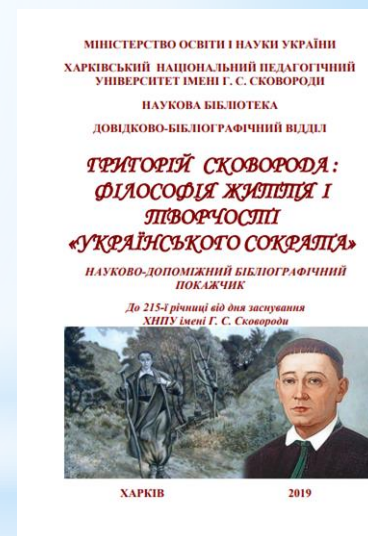
Коваленко, Гр. Григорій Сковорода, його життя і твори / Гр. Коваленко. – Полтава : З друкарні Т-ва «Печатне Діло», 1919. – 156 с.

Лучук, В. І. Григорій Сковорода : рек. покажч. літ. / Володимир Іванович Лучук, Іван Вишенський ; ред. М. П. Гуменюк ; Академія наук Української РСР, Львів. держ. наук. б-ка. – Львів, 1970. – 40 с.

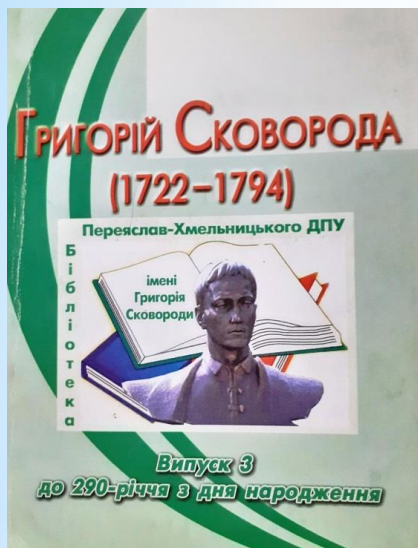
Григорій Сковорода: філософія життя і творчості «українського Сократа» : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковорода, наук. б-ка ; уклад. Т. І. Неудачина ; відп. ред. О. Г. Коробкіна. – Харків : ХНПУ, 2019. – 128 с.

Григорій Сковорода у художніх творах (2000–2019) : анот. бібліогр. покажч. / упоряд. В. М. Подрига. – Чернобай : [б. в.], 2020. – 35 с.

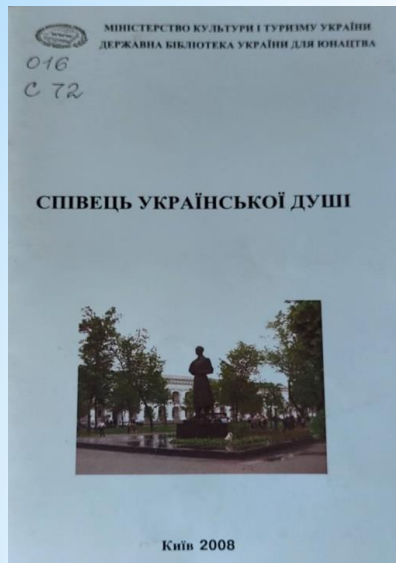
Григорій Сковорода (1722–1794) : біобібліогр. покажч. / Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди ; уклад.: О. Шкира, А. Яковенко, І. Корж, Л. Губар, А. Глієва, Л. Забарило, Н. Обертій. – Переяслав-Хмельницький, 2006. – 166 с.

Григорій Сковорода (1722–1794) : наук.-допом. бібліогр. покажч. : до 290-річчя з дня народження / [уклад.: О. Шкира, О. Нефедова, А. Яковенко, І. Корж та ін. ; за ред. В. П. Коцура]. – Переяслав-Хмельницький : Кондор, 2012. – Вип. 3. – 205 с.

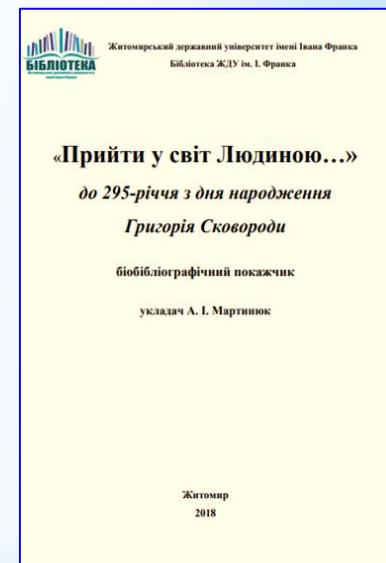
Григорій Сковорода (1722–1794) : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / ДВНЗ «Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди» ; [уклад.: О. Шкира та ін. ; авт. передм.: В. Коцур, В. Нікітіна, Т. В. Добко]. – Вид. 2-ге, переробл. і доп. – Переяслав-Хмельницький : [б. в.], 2009. – Вип. 1. – 217 с.

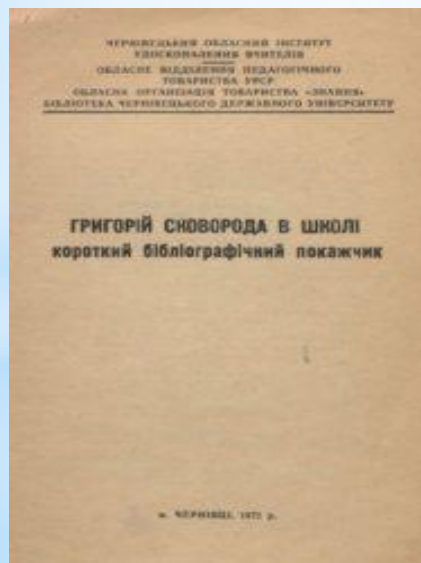

Співець української душі : (до 285-ї річниці від дня народж. Григорія Савича Сковороди) : бібліогр. покажч. / Держ. б-ка України для юнацтва ; [уклад.: Н. Мельник, Т. Кутова ; ред.: С. Чачко, В. Кучерява]. – Київ : [б. в.], 2008. – 32 с.

«Прийти у світ Людиною...» : до 295-річчя з дня народження Григорія Сковороди : біобібліогр. покажч. / уклад. А. І. Мартинюк. – Житомир, 2017. – 83 с.

Педагогічні ідеї Г. С. Сковороди : короткий бібліогр. покажч. / склав І. А. Співак – Чернівці : [б. в.], 1983. – 15 с.

E-mail:

dnpb@i.ua (для офіційних звернень)

dovidka_dnpb@i.ua (для довідок)

**fond.dnpb@ukr.net (послуги для
віддаленого користувача)**

metodist08@i.ua (методичний супровід)

Адреса:

вул. М. Берлинського, 9

Київ, 04060

Україна

<https://dnpb.gov.ua/ua/>

Виставку підготувала Дроншкевич О. В. – головний бібліотекар відділу зберігання фонду та обслуговування користувачів; відповідальна – Бондарчук О. Б., завідувач відділу.

Використано матеріали з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та інтернет-ресурси